

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

**Oko za
oko...**

Od Hamurabijeva i Mojsijeva zakonika reciprocitet se uspostavio kao *modus operandi* rješavanja narušenih odnosa pojedinaca, društvenih skupina ili čitavih naroda. Nije oko toga bila od prevelike pomoći ni Kristova intervencija prema kojoj se blagonaklono treba odnositi prema neprijateljima, a odmazdu treba zamijeniti oprostom. Oko za oko, zub za zub – ako je suditi prema broju mailova – puno su draži nekim našim povjerenicima od redefiniranog starozavjetnog pravila koje je zagovarao Isus Krist u Govoru na gori. „Nama je u subotu stat doma” – tako je jedan povjerenik komentirao poziv da se članovi našeg sindikata pridruže prosvjedu sindikalnih središnjica u Zagrebu.

Do obrazloženja za ovakav isključiv stav nije bilo teško doći. Gdje su te središnjice bile kada se aktualna vlast izivljavala nad članstvom naša tri obrazovna sindikata tako što je odbila platiti štrajk iako je prethodno više puta postupila drukčije? Ili nisu li te iste središnjice šutjele kao zalivene kada su vladajući kršili međunarodne konvencije time što su naš prosvjed proglašavale aktivnošću koja nije sindikalna ili kada je Anita Zirdum napisala u sramotnom Mišljenju ministarstva rada ono što nije smjela na temelju ovlasti koju nije imala? Ili jesu li te središnjice reagirale kada je, drugu godinu zaredom, Vlada nasilnički jednostrano rješavala pitanje osnovice plaće u javnim službama?

Sva iznesena obrazloženja, a našlo bi ih se još, drže vodu. Pa zašto je ipak i pored svega toga, trebalo izdići i preko svega prijeći te biti dijelom akcije koju su organizirali oni koji prema nama nisu pokazali solidarnost? Zašto nije trebalo reagirati čak ni na situaciju kada „kolege” iz jednog sindikata odbijaju primiti naše članove u poluprazan autobus uz jedno obrazloženje da: „mi nismo organizatori”. Zašto se trebalo suzdržati čak i kada se jednoj našoj aktivistici mjesto pri vrhu prosvjedne povorke, od strane jedne sindikalne veličine, uvjetovalo skidanjem majice na kojoj je ispisana subverzivna poruka: „Sindikalno proljeće”?

Evo tek nekih odgovora na ova pitanja. Zato što su sindikati „sindikati” čak i kada se međusobno oko puno toga ne slažu. Zato što je sindikalni fijasko svakog sindikata naš neuspjeh i obrnuto. Zato što se od drugih sindikata možda razlikujemo načinom rada, ali povezuje nas pri tom nastojanje da članovima bude bolje. Zato što na prosvjed ne dolazimo radi onih koji su na čelu kolone, nego radi onih koji su u sredini ili čak na začelju. Zato što naših zahtjeva nema među njihovim, to ne znači da mi ne trebamo prosvjedovati s njima. Sindikate toliko toga razdvaja, prosvjed je dobra prilika da se to ne vidi.

Ako se prethodno podijeljeno nije na prosvjedu središnjica opet povezano – Bože moj, ništa zato. Kao što jedna lasta ne čini proljeće, tako ni još jedan neuspjeh ne treba uzeti previše tragično. Henry Ford objasnio je da to što u nečemu nismo uspjeli znači samo da ne smijemo odustati i da drugi puta moramo biti pametniji. U našem slučaju to znači da solidarni budemo i dalje s onima koji su to propustili biti prema nama. I zato naš problem nije u tome što smo sudjelovali na prosvjedu, nego u tome što nas u toj akciji nije bilo i više. No, čak i sa skromnim doprinosom većem odzivu prosvjedu središnjica, naši su sindikati poslali poruku: Za suradnju su potrebne dvije strane, ali netko mora biti prvi. 18. travnja – to smo bili mi.

PRVOSVIBANJSKE SINDIKALNE AKTIVNOSTI U MAKSIMIRU

Tražimo interventan rast osnovice za javne službe

Tri obrazovna sindikata, uz čestitke povodom Međunarodnog praznika rada, zatražila od Vlade „sad i odmah” korekciju osnovice za obračun plaća u javnom i državnom sektoru s obzirom na rast cijena, inflacije i životnih troškova, „jer zaposlenici ne mogu na to čekati do jeseni”. Predstavili su i pritužbu Međunarodnoj organizaciji rada zbog Vladinog kršenja konvencija i izigravanja kolektivnog ugovora u pogledu prava na prosvjed

Tri obrazovna sindikata u Maksimiru su proslavila Međunarodni praznik rada druženjem s građanima i podjelom više od pet tisuća paketića kolača te u obračanju medijima upozorila na Vladino kršenje konvencija Međunarodne organizacije rada o pravu na prosvjed, kao i na potrebu hitne korekcije osnovice za plaće u javnim i državnim službama. Okupljenima su se obratili Zrinko Turalija, predsjednik Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Željko Stipić, predsjednik Preporoda i Matija Kroflin, glavni tajnik Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja.

Borba za radnička prava u 19. i 20. stoljeću nije bila lagana, a i mi danas ponekad sve ono što je izboreno u tom vremenu uzimamo zdravo za gotovo. No, lani smo doživjeli pokušaj opstrukcije Vlade RH da sindikalni prosvjed proglašeni nesindikalnom aktivnošću i da se u tom Mišljenju Ministarstva rada tvrdi kako radnici nemaju pravo doći na prosvjed u svom radnom vremenu i da nemaju pravo na plaćene dane u prosvjedu – rekao je Zrinko Turalija.

Predsjednik Školskog sindikata Preporod Željko Stipić rekao je da su pravo na prosvjed i Praznik rada neraskidivo povezani, jer 1. svibnja

bez prosvjeda je kao jelo bez začina.

– Nažalost, u Hrvatskoj se moramo boriti za nešto što se desetljećima smatra gotovom stvari. Aktualna vlast, uz sve negativnosti, ozbiljno želi ugroziti pravo zaposlenika na prosvjed kao elementarno pravo radnika i kao temeljni alat sindikalnog djelovanja. I ova tri sindikata su stala toj namjeri na put. Prije godinu dana pokrenuli smo pred hrvatskim sudovima brojne sporove kojima osporavamo mišljenje proizašlo iz Ministarstva rada prema kojemu radnici nemaju pravo na plaćeni dopust zbog dolaska na prosvjed. Bila je to tada Pirova pobjeda Vlade Andreja Plenkovića, a danas možemo reći da se Vlada sunovratila kad je u pitanju nježno partnerstvo sa sindikatima. Vlada je dovela u pitanje partnerstvo. Prosvjed jest sindikalna aktivnost i to je zapisano u Temeljnem kolektivnom ugovoru, a hrvatski sudovi su zatrpali sporovima jer želimo postići da više nijednoj vladi ne padne na pamet osporavati radnicima pravo na prosvjed.

Najavili smo s prošlogodišnjeg prosvjeda da ćemo Republiku Hrvatsku tužiti Međunarodnoj organizaciji rada zbog kršenja dviju vrlo važnih međunarodnih konvencija koje je Hrvatska

ratificirala – da su demonstracije i prosvjedi sindikalna aktivnost te da jedna strana nema pravo samostalno tumačiti ugovor koji su potpisale dvije strane. A upravo to je učinila Vlada premijera Andreja Plenkovića preko Ministarstva rada, uz servisiranje onih koji su odradili taj nečastan posao. Konačno, premijer Plenković svako malo nas uvjerava da je hrvatski rejting nikada bolji, spominje plaće i mirovine koje također nikada nisu bolje pratile troškove života. Ako su te izjave predjelo i glavno jelo, onda smo se mi sindikati potrudili da građanima danas ponudimo desert, da se malo zaslade orahnjačama i makovnjačama koje će biti bolje nego ikada – zaključio je Željko Stipić.

Glavni tajnik Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja Matija Kroflin rekao je da je podsjećanje na povijest radničkog pokreta prilika za analizu u kakvim to uvjetima danas žive radnici.

– U posljednjih 150 godina zaslugom organiziranog radništva i sindikata ostvareni su značajni pomaci u unaprjeđenju i zaštiti radničkih prava, ali okolnosti u kojima danas živimo pokazuju da taj posao nije gotov, a budućnost nas upozorava da će naš rad, solidarnost i kolektivno djelovanje radnika i sindikati biti još važniji za ukupan razvoj društva. Jer trendovi koje danas vidimo – umjetna inteligencija, svi procesi koje ona za sobom povlači u kombinaciji sa sužavanjem demokratskih sloboda – idu ka dehumanizaciji rada i vraćanju rada na pozicije od prije 150 godina. Na robu koja je vrlo lako zamjenjiva, čija je cijena iznimno niska. Odgovornost sindikata je da u tom procesu sačuvaju pravedan odnos između poslodavca koji ima kapital i moć i radnika koji stvara novu dodanu vrijednost.

Vlada je posljednje dvije godine okvir povećanja plaća kreirala jednostrano i to je bilo neadekvatno u usporedbi s rastom plaća drugih u Hrvatskoj te u odnosu na rast cijena. Inflacija se približava brojki 6 posto. Vlada je jednostrano i bez dogovora

sa sindikatima za sve svoje zaposlenike definirala rast osnovice od 1 posto. Dulje od tri godine zaposlenici Vlade nemaju ni granske kolektivne ugovore kojima se uređuju specifični okviri i prava zaposlenika. Kako Vlada, koja je najveći poslodavac u Hrvatskoj, može biti dobar primjer svim poslodavcima i kako može privatnim poslodavcima govoriti da je kolektivno pregovaranje bitno, da je

dogovor s radnicima i socijalni dijalog važan? Naravno, Vlada nije i ne može biti uzor, primjer drugima i to je nešto što se mora mijenjati.

Zbog svega toga smatramo da je nužan hitan i interventan rast osnovice za sve zaposlene u državnim i javnim službama. Naši članovi ne mogu čekati rujn ili listopad, a odugovlačenje Vlade ne dolazi u obzir jer je korekcija osnovice potrebna odmah i

sada. Osnovica nije bila primjenjena ni prije zbivanja na Bliskom istoku i eksplozivnog rasta cijena, a sada je apsolutno neprihvatljiva. Pitanje osnovice nije pitanje samo ova tri sindikata. Vjerujemo da će i drugi čelnici sindikata i zaposlenici u državnim i javnim službama prepoznati ovo kao nužnost, da ćemo Vladu, ako već ona sama ne prepozna trenutak kad treba

pokazati svojim zaposlenicima da se brine o njihovoj kupovnoj moći, zajednički natjerati da postignemo dogovor koji će ići u korist 250.000 zaposlenih za koje je Vlada odgovorna i da će osnovica biti korigirana. Uostalom, premijer se voli hvaliti kako je Vlada u posljednjih deset godina nešto dala radnicima, ali to nije njegov novac da bi on nešto davao. Za svaki postotak rasta osnovice u tom razdoblju sindikati su se morali izboriti, što u pregovorima, što kroz medije, što kroz sindikalne akcije, a svaki postotak koji je izborni vadili smo premijeru i njegovim ministrima kao zube iz čeljusti – zaključio je Matija Kroflin.

Upitan o razlikama u plaćama od oko 600 eura u privatnom i javnom sektoru, Željko Stipić je odgovorio da je „teško uspoređivati kruške i jabuke“, jer nije ista kvalifikacijska struktura zaposlenika u obrazovanju, gdje radi više od 80 posto radnika s visokom stručnom spremom, i u realnom sektoru, s jedva nešto više od 20 posto visokoobrazovanih. Ustvrdio je da takve usporedbe šalju iz Vlade zlonamjerno kako bi stvorili animozitet najprije radnika u realnom sektoru, a onda i svih građana u Hrvatskoj prema onima koji ukazuje na istinu, a to su tri obrazovna sindikata.

Milan Novačić

ODRŽANA TRI PREGOVARAČKA SASTANKA O GRANSKIM KOLEKTIVNIM UGOVORIMA

TREĆA SREĆA?!

Iz sadržaja prvih sastanaka nije se dalo zaključiti kakav će biti konačan stav Vlade u pogledu „prepisivanja“ u granske kolektivne ugovore zakonskih odredbi i odredbi iz Temelnog kolektivnog ugovora. Novost je uspostava međuresorne suradnje kojom će se spriječiti da npr. obrazovanje lošije prođe u pregovorima u odnosu na zdravstvo, socijalu ili kulturu

Nakon zaista duge stanke, u osnovnoškolskim pregovorima ona je iznosila deset, a u srednjoškolskim pregovorima čak četrnaest mjeseci, nastavljeni su prekinuti pregovori o granskim kolektivnim ugovorima. Podsjetimo se, upravo je zahtjev za obnovom pregovaračkog procesa s osnovnoškolskim i srednjoškolskim sindikatima bio jedan od zahtjeva s prosvjeda šest sindikata održanog 21. ožujka pod naslovom „Sindikalno proljeće“. Poziv na nastavak pregovora u sindikatima je dočekan s oprezom. Ključna je dvojba bila radi li se o još jednom pokušaju fingiranja socijalnog dijaloga ili o stvarnoj želji da radnici u školama nakon više od četiri godine dobiju nove granske kolektivne ugovore?

Mamić: nema novih prava

Za osnovno školstvo su održana dva kruga pregovora; Prvi 14. travnja, a drugi dva tjedna kasnije – 28. travnja. Oba su sastanka vodili sa strane Vlade Stipe Mamić, a sa sindikalne strane Sanja Šprem. Odnos se, kako sa strane Vlade prema sindikatima tako i odnos većinskog sindikata prema manjinskom, nije promijenio

u odnosu na situaciju kada su pregovori prekinuti. Na zahtjev Sanje Šprem da dinamika pregovora treba biti usklađena s pregovorima koji se vode u drugim javnim službama, Stipe Mamić je odgovorio pozitivno s obrazloženjem da će se u ovim pregovorima o tome povesti računa. Željko Stipić je na primjedbu Sanje Šprem o zaostajanju srednjoškolskih pregovora odgovorio da kvaliteta pregovora ne ovisi o broju održanih pregovaračkih sastanaka te da je sindikate otezanje pregovora dovelo u situaciju da se sada pregovara u nepovoljnim ekonomskim, ali i političkim okolnostima. Od dvoje se sudionika pregovora na strani Vlade čulo da je njima neprihvatljivo ugovaranje novih materijalnih prava (Stipe Mamić) i da u pregovorima neće biti moguće ugovoriti prava koja ne bi bila usklađena sa zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama (Irena Cvitanović).

Bez pomaka

Ni na drugom sastanku predstavnika Vlade i osnovnoškolskih sindikata nije postignut nikakav pomak u odnosu na prije održane sastanke pregovaračkih od-

bora. Predstavnicima Vlade nisu prihvatljivi prijedlozi da se proširi broj onih na koje se granski kolektivni ugovor primjenjuje. Također nema razumijevanja ni za prijedlog sindikata da se kolektivni ugovor potpiše na četiri godine i da trajanje ne bude povezano s održavanjem parlamentarnih izbora. Stipe Mamić nije prihvatio prijedlog sindikalne strane da se u kolektivnom ugovoru predvidi mogućnost ugovaranja povoljnijih prava za članove sindikata ako se za problem član/nečlan pronađe prihvatljivo zakonsko rješenje. Predstavnici Vlade nisu zasad suglasni ni s prijedlogom proširenja popisa radnih mjesta u osnovnoškolskim ustanovama uvrštavanjem učitelja edukacijsko-rehabilitacijskog profila, pomoćnika u nastavi, operativnih djelatnika za sigurnost i civilnu zaštitu, njegovatelja-odgojitelja i zdravstvenih radnika.

Sporazum

Srednjoškolski su pregovori obnovljeni 23. travnja. Prvom je sastanku prethodio pripremni sastanak na kojem su usuglašeni stavovi dvaju sindikata o važnijim pitanjima. Na samom početku pregovora; koje je sa strane

sindikata vodio Zrinko Turalija, a sa strane Vlade Stipe Mamić; poteglo se pitanje usklađenosti sadržaja srednjoškolskog kolektivnog ugovora i Sporazuma tri obrazovna sindikata s Vladom (plaćanje dežurstava na ispitima državne mature). Također, sindikati su upozorili i na rješavanje otvorenih pitanja koje je moguće riješiti dopunom Pravilnika o normi (administriranje e-matice i e-dnevnika). Nije prihvaćen prijedlog sindikata da se pregovori vode tematski. Sastanak je završio ukazivanjem sindikata na problem utjecaja uvođenja modularne nastave na radno-pravni status nastavnika u strukovnim školama. Reakcija Stipe Mamića na stavljanje u fokus pregovora ovog problema bila je pomirljivija. Čulo se od državnog tajnika da s njihove strane postoji spremnost za prihvaćanje sindikalnih sugestija, jer problem zaista postoji i zato je potrebno pronaći rješenja koja će voditi očuvanju

radnih mjesta u strukovnim školama.

Prerano za zaključke

Preuranjeno bi, nakon tri održana pregovaračka sastanka, bilo za donošenje zaključaka o ishodu. Vođa pregovora sa strane Vlade naglašava da očekivanja sindikata trebaju uskladiti s mogućnostima jer se ovi pregovori vode u iznimno zahtjevnoj situaciji. Iz te ocjene Mamić zaključuje da ne treba imati prevelika očekivanja u pogledu ugovaranja novih prava. Iz sadržaja prvih sastanaka se nije dalo zaključiti kakav će biti konačan stav Vlade u pogledu „prepisivanja“ zakonskih odredbi u granske kolektivne ugovore i odredbi iz Temelnog kolektivnog ugovora. Novost je uspostava međuresorne suradnje kojom će se spriječiti da npr. obrazovanje lošije prođe u pregovorima u odnosu na zdravstvo, socijalu ili kulturu.

Milan Novačić

REFORMA KOJA TEČE – ILI O MODULARNOJ NASTAVI

Degradiranje tehničkih škola

Kao nastavnik stručno teorijske nastave elektrotehničke skupine predmeta o modularnoj nastavi mogu reći nekoliko svojih primjedbi i razmišljanja.

Smanjenjem broja sati teorijske nastave po stručnim modulima, učenicima se uskraćuje stjecanje stručnih znanja, čime se jako narušava kvaliteta nastave te onemogućava priprema učenika za studiranje na tehničkim fakultetima, a ponajprije zbog toga učenici i upisuju tehničke škole s četverogodišnjim programima. Nedostatak stručnog znanja ne može se nadomjestiti povećanjem broja sati praktične nastave u laboratorijima gdje učenici stječu rutine primjene teorijskog znanja koje nisu dobili. Učenici, po vlastitom priznanju, dolaze nespremni u laboratorije i „samo spajaju žice ne znajući zašto“.

Kao posljedica smanjenja broja teorijskih sati, u jednu školsku godinu su natrpani stručni moduli poput Uvoda u elektrotehniku, Elektronički sklopovi i Digitalna elektronika što je potpuno besmisleno jer učenici ne mogu usvojiti znanja o složenim elektroničkim spojevima a da prethodno, zbog premalog broja sati, nisu svladali principe rada osnovnih elektroničkih komponenti. Predmeti koji su podučavani dvije školske godine nabijeni su u tri modula koji se odvijaju u jednoj školskoj godini.

Zbog kratkoće trajanja modula, dnevno se iz jednog modula odradi i po nekoliko školskih sati nastave istog sadržaja. Koncentracija na isti sadržaj učenika „Z generacije“ je vrlo kratka, zbog odrastanja u brzom digitalnom svijetu, tako da se ovakav način rada može smatrati neprimjerenim i štetnim.

U Tehničkoj školi Ruđera Boškovića u kojoj radim, u 40 razrednih odjela ima 991 učenika, nastava se odvija u dvije smjene i organizacijski je nemoguće uskladiti raspored sati više od 100 nastavnika koji bi trebali surađivati i zajedno sudjelovati u nastavi po pojedinim modulima. Također, zbog ograničenog broja učionica i laboratorija,

Modularna nastava je potpuno nepripremljena i na silu uvedena. Kurikulumi nisu do kraja razrađeni, mi nastavnici ne znamo što ćemo predavati u trećim i četvrtim razredima jer eksperimentalna modularna nastava nije obavljena u tim razredima, nema udžbenika po kojima bi učenici radili, nisu uzete u obzir specifičnosti pojedinih škola

neizvedivo je ciklično ponavljanje modula u jednoj školskoj godini, onako kako je to zamišljeno modularnom nastavom.

Učenicima su podijeljeni udžbenici po starim programima iz kojih mogu vidjeti jedino što su sve trebali, a nisu naučili zbog smanjenog broja teorijskih sati. Materijali objavljeni na stranicama <https://freedom.asoo.hr/> nisu udžbenici već natuknice za izvođenje modularne nastave.

Ukidanjem nastave iz bivših predmeta fizika, kemija i biologija, našim učenicima se smanjuje mogućnost izbora na godišnjim ispitima državne mature, čime se gimnazijalce dovode u povlašteni položaj. Kada sam to napomenuo voditelju radi-

onice za modularnu nastavu održanoj u našoj školi, dobio sam odgovor: „Pa neka učenici onda upišu gimnaziju“.

Modularnom nastavom četverogodišnje tehničke škole dovode se u isti rang s obrtničkim i zanatskim školama. Bez namjere da podcjenjujem obrtničke i zanatske škole, moram reći da su ovakvom modularnom nastavom četverogodišnje tehničke škole degradirane. Mi ne možemo raditi na isti način jer je naša uloga u društvu priprema učenika za studiranje na tehničkim fakultetima, učenicima moramo prvenstveno dati teorijsko znanje, a tek onda praktične rutine koje će lako usvojiti ako posjeduju znanja.

Našim učenicima se nanosi nepopravljiva šteta: Oni više nisu tehničari, nisu pripremljeni za to zvanje, a nisu ni obrtnici ili zanatlije jer nisu pripremljeni ni za takva zvanja. Smanjuje im se i mogućnost izbora na ispitima državne mature, kao da se namjerno pogoduje „gimnazijskom lobiju“.

Izgovori da je modularna nastava uvedena zbog pripreme učenika za nekakvo imaginarno tržište rada su smiješne: Samo iz naše škole godišnje izlazi oko 250 tehničara koji se nemaju gdje zaposliti jer Hrvatska, nažalost, nema industriju koja bi to bila u stanju. Iluzorno je očekivati da će budući inženjeri otvarati obrte i zanatske radnje, oni žele studirati tehničke znanosti, zbog toga i upisuju tehničke škole, a ne gimnazije.

Modularna nastava je potpuno nepripremljena i na silu uvedena. Kurikulumi nisu do kraja razrađeni, mi nastavnici ne znamo što ćemo predavati u trećim i četvrtim razredima (jer eksperimentalna modularna nastava nije obavljena u tim razredima), nema udžbenika po kojima bi učenici radili, nisu uzete u obzir specifičnosti pojedinih škola (broj smjena, broj nastavnika, broj učionica i laboratorija).

Kada se za nekoliko godina ustanovi nedostatak stručnog tehničkog kadra, za sve će optužiti nastavnike i profesore. Zato treba upozoriti na štetnost ovakve modularne nastave u četverogodišnjim tehničkim školama. Kao kompromisno rješenje - jer se modularna nastava „mora“ uvesti - nama u četverogodišnjim tehničkim školama bi trebalo omogućiti barem dvije godine punog fonda sati teorijske nastave, kako bismo djeci pružili znanja potrebna za rad na konkretnim projektima modularne nastave koja bi se uvela u trećim i četvrtim razredima. Tako bi tehničke škole zadržale svoj primarni status i ulogu u društvu te bi se degradiranje naše struke i našeg rada barem donekle ublažilo.

Hasan Cepić, dipl. ing. elektrotehnike

Piše
Ivan Plantić

Acta, non verba

Prvi dan proljeća 2026.; vrijeme buđenja međeda iz zimskog sna idealno je vrijeme da se sindikalnom akcijom probudi usnule u Banskim dvorima. Povijest, kolegica učiteljica života, uči nas kako je Hrvatska oduvijek bila „antemurale christianitatis“, iako često s krive strane zida, ali uvijek dio europskog civilizacijskog kruga, a borba za dostojanstven život i realnu cijenu rada jedna je od europskih vrijednosti. Imamo tako europske cijene, europske poreze, europsku inflaciju, proeuropskog premijera, Europski trg za prosvjed za europske plaće jer položaj javnih službi, a napose školstva, u današnjoj Hrvatskoj nije europski nego ropski.

„Sindikalno proljeće“ prvi je prosvjed koji sam propustio; na postoperativnoj sam rehabilitaciji nakon operacije kralježnice i ne mogu putovati. Mene tamo nije bilo jer imam kičmu; predstavnika vlasti nije bilo jer je nemaju. Duhom, dušom i srcem

itekako sam bio tamo, međutim, duševno, moralno i materijalno odsustvo Ministarstva obrazovanja i kabineta u cjelini itekako osjećamo svi mi u obrazovanju i javnim službama ove zemlje – ne odgovara se na dopise, ne reagira se na pozive na dijalog, opravdani i umjereni zahtjevi sindikata redovito se ignoriraju. Prosvjed, čiji naziv aludira na Hrvatsko proljeće, itekako je prilagođen aktualnom trenutku; nekad borba za politiku čistih računa naspram diktature jednog čovjeka i današnja sindikalna borba za čiste račune i jednaku plaću za jednak rad u vrijeme diktature jednog čovjeka, odnosno, kapitala i profita kojem služi.

Da se nešto „kuha“ mogli ste zaključiti i bez sindikalnih najava – pojedini mediji nekoliko dana uoči prosvjeda objavljivali su priče o učiteljicama koje spavaju u učionici, što je uobičajena kuhinja vladajućih i njihovih medija uoči svakog prosvjeda, ne bi li se javnost okrenula protiv prosvjedni-

ka. Posljedično, u komentarima po portalima čitam pozive prosvjednicima da idu u privatni sektor ako im ne odgovara „hladovina“ javnih službi – javnost uglavnom ne zna da se upravo to i događa. Sve više učitelja i nastavnika, ne više samo stemo vaca nego svih koji to mogu, sve više liječnika i medicinskih sestara odlazi u privatni sektor; manjak tog kadra i privatizacija hrvatskog zdravstva, a djelomično i školstva nešto je što će upravo istu tu javnost jednog dana ošinuti po džepu. Komentirajući „Sindikalno proljeće“ premijer je verbalizirao dvije signifikantne poruke.

Prva, s kojom se u potpunosti slažem, jest – budimo razumni, svedimo se u okvire realnosti. Realnost je, naime, činjenica da je stopa inflacije u Hrvatskoj među najvišima u Europi. Realnost je egzodus iz škola. Realnost je ogromno nezadovoljstvo ljudi obrazovnom, socijalnom i politikom općenito. Realnost je ignoriranje sindikalnih dopisa i poziva na razgovore. Realnost je kršenje Sporazuma iz lipnja prošle godine. Realnost je nakaradan Zakon o reprezentativnosti koji omogućuje da potpisom dva sindikata dogovorena mizerija vrijedi za sve ostale. Realnost je i činjenica da već 3 godine nijedna djelatnost javnih službi nema potpisan Granski ugovor.

Druga premijerova poruka bio je javni vapaj – Odakle da vam dam, gdje da uzmem?

Vidiš, prijatelju – nije me briga. To je tvoj i problem ministra financija, ne naš; posudi, rodi, štampaj, ukradi, dragom Bogu svejedno – kad nas je zanimalo nisi nas doživljavao, a sad je obratno. Ionako se stalno hvališ rastom BDP-a i kreditnog rejtinga; da ti je stalo, našao bi. Međutim, ako stvarno ne znaš odakle, pomoći ću – s iste one hrpe s koje si sebi i svojim a jedan jedini dan primanja digao za 80-ak %, s koje naše milijune šalješ u Kijev ili Mostar i s koje kupuješ igračke ministru obrane! Sve je stvar prioriteta. Uostalom, u Vladi ima mozgova, čak su i oprani – ja sam siguran da ćete, ukoliko se potrudite, naći sredstva za pošten i ljudski tretman zaposlenih u javnim službama, a jednako sam tako siguran i da bi se 98 posto tih zaposlenih koji su odbili vašu ponudu složilo sa mnom.

Ako se varam, ako precjenjujem vašu socijalnu inteligenciju i osjećaj za mjeru, tu je i veliki travanjki prosvjed, a nakon nje ga i završetak nastave godine s maturom. Prošle godine vjerovali smo u vaše iskrene namjere i potpisali lipanjski Sporazum; ove godine bit ćemo pametniji.

Vrijeme ispraznih obećanja je passe; očekujemo djela.

24. ožujka Osnovana podružnica Preporoda Osnovne glazbene škole Zaprešić. Za sindikalnu povjerenicu izabrana je Klara Pejaković, a za zamjenicu povjerenice Katarina Penzar. Sindikat Preporod sada u Zagrebačkoj županiji djeluje u 36 podružnica, 28 osnovnoškolskih i 8 srednjoškolskih ustanova. ČESTITAMO!

31. ožujka Na sastanku članica i članova Odbora za pomoćnike u nastavi raspravljalo se o budućim aktivnostima Odbora. Zaključeno je da se ministru obrazovanja Radovanu Fuchsu uputi dopis u kojem će ga se upoznati s pokazateljima važnim za povećanje vrijednosti bruto sata rada pomoćnika u nastavi. Također, dogovorene su aktivnosti koje će se poduzeti kako bi u Republici Hrvatskoj bio ustanovljen Dan pomoćnika u nastavi.

8. travnja Prema podružnicama upućen dopis kojim se poziva na sudjelovanje u prosvjedu „Hrvatska zajedno za veće plaće i mirovine“. Organizatori prosvjeda su sindikalne središnjice: Savez samostalnih sindikata, Nezavisni hrvatski sindikati, Matica hrvatskih sindikata i Sindikat umirovljenika. Prosvjed je najavljen za 18. travnja u 12 sati na Trgu bana Jelačića u Zagrebu.

10. travnja U Šibeniku, u OŠ Jurja Šižgorića, održan sastanak Županijskog vijeća Šibensko-kninske županije. Na sastanku se govorilo o sadržaju 13. sjednice Glavnog vijeća, o aktualnostima u sindikatu s posebnim naglaskom na organizaciju prosvjednog skupa sindikalnih središnjica najavljenom za 18. travnja.

nja. Sastanak je, uz sudjelovanje predsjednika Sindikata, vodila v.d županijske predsjednice Tanja Lacmanović-Gulin.

* U Splitu, u OŠ Bol, održan je sastanak županijske organizacije Splitsko-dalmatinske županije. Osim o sadržaju 13. sjednice Glavnog vijeća, na sastanku je analizirano sudjelovanje na prosvjedu Sindikalno proljeće kojeg je 6 sindikata javnih službi održalo 21. ožujka u Zagrebu. Odaziv, kako članstva tako i povjerenika, nije ocijenjen zadovoljavajućim. Razgovaralo se i o ponovnom pokretanju pregovora za granske kolektivne ugovore.

14. travnja Predsjednik Sindikata sudjelovao u radu Okruglog stola na temu „Plaće, mirovine, cijene – utjecaj aktualne geopolitičke krize na životni standard radnika i umirovljenika“ Odbora za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo Hrvatskog sabora. Uz predstavnik sindikata i umirovljeničkih udruga uvodna su izlaganja održali Ivan Lovrinović, Neven Vidaković i Mislav Žitko.

* Održavanjem uvodnog sastanka nastavljeni osnovnoškolski pregovori. Na sastanku nije prihvaćen prijedlog predstavnika Preporoda da se pregovara tematski, odnosno da se napusti dosadašnji način rada prema kojem se pregovaralo redosljedom koji proizlazi iz sadržaja kolektivnog ugovora koji je istekao 1. ožujka 2022. godine.

16. travnja U Opatiji za povjerenike Nezavisnog sindikata znanosti i Školskog sindikata Preporod započelo održavanje dvodnevne eduka-

cije predviđene EU-projektom #brževišebolje. Sudionice i sudionici su prvi dan slušali izlaganja „Društvena, ekonomska i politička uloga sindikata“ Dragana Bagića, „Posebnost radnih odnosa u javnim službama“ Viktora Gotovca, „Ocjenjivanje zaposlenika u javnim službama“ Vedrana Đulabića. Drugi dan su izlagali Dijana Kesonja „Zaštita članova od diskriminacije i prava osoba s invaliditetom“ te Zvonimir Lončar, Željko Stipić i Matija Kroflin „Uloga i zadaci sindikalnog povjerenika“.

18. travnja Savez samostalnih sindikata Hrvatske, Nezavisni hrvatski sindikati, Matica hrvatskih sindikata i Sindikat umirovljenika Hrvatske održali prosvjed „Hrvatska zajedno za veće plaće i mirovine“. Na prosvjedu su govorili Mladen Novosel, Višnja Stanišić, Dražen Jović, Tea Jarc i Sanja Šprem.

23. travnja Nastavljeni pregovori o sklapanju novog srednjoškolskog kolektivnog ugovora. Postojeći je ugovor u produženoj primjeni 4 godine. Na odobravanje pregovaračke strane Vlade nije naišao prijedlog sindikata da se pregovara tematski, odnosno da se u pregovorima ne gubi vrijeme na pitanja koja predstavljaju tek usklađivanje s važećim zakonima ili Temeljnim kolektivnim ugovorima.

* Dopisom se ministru Radovanu Fuchsu obratio Odbor za pomoćnike u nastavi Sindikata Prepo-

rod. U dopisu se predlaže izmjena članka Pravilnika o pomoćnicima u nastavi te da minimalna vrijednost sata umjesto 7,50 eura bruto iznosi 15,00 eura bruto.

24. travnja U Splitu održana konferencija za medije s temom „Nastavlja li Vlada RH fingirati pregovore sa školskim sindikatima?“ Upozoreno je na činjenicu da su granski kolektivni ugovori istekli prije više od 1500 dana. Ukazano je na posljedice „produžene primjene“ kolektivnih ugovora, ali i na razloge zašto Vladi odgovara odlaganje sklapanja novih ugovora.

* U OŠ Split 3 održan sastanak članova dviju osnovnoškolskih podružnica: Podružnice u OŠ Split 3 i podružnice u Osnovnoj školi Blatine Škrape. Na sastanku se, uz sudjelovanje pravnice i predsjednika Sindikata, razgovaralo ne samo o sindikalnim aktualnim događanjima, nego je i odgovoreno na brojna pitanja povezana uz funkcioniranje sustava, najavljene reformske promjene, kao i više pitanja o radnom pravnom statusu radnika u školama.

25. travnja U Putnikovićima održan sastanak Županijskog vijeća Dubrovačko-neretvanske županije. Posljednji je to bio u nizu sastanaka županijskih organizacija na kojem se izvjestilo o sadržaju 13. sjednice Glavnog vijeća, ali i o aktualnostima kao što su organizacija prosvjeda Sindikalno proljeće i prosvjeda sindikalnih središnjica „Hrvatska zajedno za veće plaće i mirovine“ te situaciji oko nastavka pregovora o osnovnoškolskom i srednjoškolskom kolektivnom ugovoru.

28. travnja Održan 2. sastanak obnovljenih osnovnoškolskih kolektivnih pregovora. Ponovno se prošlo kroz prvih 10 članaka ugovora u produženoj primjeni. Dogovora nije bilo oko proširenja skupina radnika na koje se primjenjuje kolektivni ugovor, trajanja važenja ugovora, formulacije oko pitanja član/nečlan i proširenja popisa radnih mjesta u osnovnoškolskim ustanovama.

30. travnja Osnovana podružnica Preporoda u Glazbenoj školi Jastrebarsko. Za sindikalnu povjerenicu izabrana je Marija Čikara, a za zamjenicu povjerenice Jasmina Šijan. Sindikat Preporod sada u Zagrebačkoj županiji djeluje u 37 podružnica, 29 osnovnoškolskih i 8 srednjoškolskih ustanova. ČESTITAMO!

1. svibnja Povodom obilježavanja Međunarodnog praznika rada tri obrazovna sindikata u maksimalnom parku održali konferenciju za medije i druženje s građanima uz podjelu prigodnih poklona. S konferencije je najavljeno slanje zahtjeva sindikata za pokretanjem pregovora o osnovici jer inflacija dvostruko premašuje najavlenu. Također, javnost je obaviještena o slanju Pritužbe protiv Vlade RH Međunarodnoj organizaciji rada zbog kršenja dviju međunarodnih konvencija; Konvencije 87. prema kojoj su prosvjed i demonstracije sindikalna aktivnost i Konvencije 98. prema kojoj vlast ne smije jednostrano tumačiti odredbe kolektivnih ugovora. Obje su ove konvencije prekršene Mišljenjem Ministarstva rada o uskrati plaćenog dopusta za prosvjed zaposlenicima i sindikalnim povjerenicima.